



**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 471
din 03.09.2014**

Dosar nr.: 813/2013

Petiția nr: 18.231 din data de 28.11.2013

Petentă: M C C

Reclamate: Școala cu clasele I-VIII nr. 109 „Șerban Vodă” București prin ; R I învățător la Școala cu clasele I-VIII nr.109 „Șerban Vodă” București

Obiect: tratament diferențiat aplicat nepotului petentei din cauza sindromului ADHD

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele și adresa petentului

M C C, sector 4

I.2. Numele și domiciliul ales al reclamatului

I.2.1. Școala cu clasele I-VIII nr. 109 „Șerban Vodă” prin , cu sediul în București, str. Petre Țuțea nr.3, sector 4

I.2.2 R I, sector 4

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenta reclamă faptul că nepotul său este marginalizat de către învățătoarea acestuia, din cauza sindromului ADHD, fiindu-i adresate cuvinte jignitoare și supus unei atitudini degradante, umilitoare. Totodată, sesizează faptul că de cele mai multe conducerea școlii a făcut reclamații împotriva comportamentului minorului amplificând neadevărurile spuse de colegii de clasă.

III. Procedura de citare a părților

3.1. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2. Prin adresa înregistrată cu nr. 18.231 din 17.02.2014 Colegiul al C.N.C.D. a citat petenta, pentru data de 04.03.2014, în vederea audierii.

3.3. Prin adresele înregistrate cu nr. 1048 și 3127 din 17.02.2014, Colegiul al C.N.C.D. a citat părțile reclamate, pentru data de 04.03.2014, în vederea audierii.

Prin rezoluția nr.2/16.12.2013 titularul de dopsar a dispus investigații la sediul părților reclamate. Prin adresa nr. 4442 din 26.06.2014 Consiliul a solicitat punctul de vedere doamnei doctor G.B.I., medic specialist Psihiatrie Pediatrică – Dacia Medical Center, iar prin adresa nr. 4442 din 26.06.2014 Consiliul a solicitat punctul de vedere doamnei prof., de educație fizică, doamnei prof., de religie, doamnei prof. de engleză și doamnei director a Școlii cu clasele I-VIII

nr. 109 "Șerban Vodă", prin care s-a solicitat informații suplimentare cu privire la aspectele sesizate.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

4.1.1. Prin sesizarea nr. 18.231 din 28.11.2013 înaintată Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, petenta sesizează faptul că nepotul său M D G , elev în clasa a III-a B la Școala cu clasele I-VIII nr. 109 „Șerban Vodă” București, se confruntă cu o situație discriminatorie prin atitudinea de marginalizare manifestată de d-na învățătoare și doamna director. Motivul care stă la baza acestui tratament considerat discriminatoriu de petentă este forma ușoară a sindromului ADHD de care suferă minorul și care îl face să fie hiperactiv.

4.1.2 Petenta arată că, în una din zilele lunii octombrie 2013, a fost chemată la școală de doamna învățătoare și doamna director deoarece nepotul acesteia în urma unui conflict cu un coleg de clasă și i-a învinețit ochiul. Petenta a dorit să vadă copilul lovit, însă doamna director i-a spus că nu se poate pentru că a plecat de urgență cu tatăl lui la un cabinet oftalmologic. La terminarea orelor a mers să-l ia pe nepotul său de la școală ocazie cu care l-a observat și pe colegul despre care s-a spus că a fost lovit la ochi care nu avea niciun semn de lovitură la ochi.

Un alt exemplu dat de petentă și considerat neadevărat este în legătură cu o elevă din clasa a V-a B, pe care ar fi lovit-o. A fost chemată petenta la școală, cu prima ocazie cu care s-a întâlnit cu eleva respectivă a întrebat-o dacă a fost lovită de nepotul său, aceasta a răspuns că nu i-a făcut nimic.

4.1.3. Petenta susține că sunt aprecieri incorecte cu privire la comportamentul nepotului său fapt pentru care este chemată des la școală pentru acuzații nefondate. Ba mai mult, în data de 19.11.2013 în cadrul ședinței cu părinții petenta a fost amenințată de un părinte. Amenințările au fost făcute în prezența doamnei învățătoare care nu a avut nicio atitudine. În data de 21.11.2013, a fost lovit cu un pumn în gură, spunându-i doamnei învățătoare aceasta nu l-a crezut.

4.1.4. Petenta consideră că doamna învățătoare nu aplică în mod corect măsuri de monitorizare a disciplinei, elevilor din clasă tocmai pentru că este susținută și de doamna direcoare.

Petenta prezintă faptul că la nepotul său nu era crezut atunci când prezenta anumite situații. Totodată, susține faptul că despre comportamentul negativ al celorlalți elevi din clasă, doamna învățătoare vorbește doar în șoaptă și între patru ochi cu părinții elevilor, neexpunând în mod exagerat problemele de comportament ale acestora.

Petenta susține că despre comportamentul nepotului său se vorbește cu voce ridicată și se exagerează tot ceea ce face, susține că este o coalizare între doamna învățătoare și părinții celorlalți elevi cu probleme de comportament și educație mult mai grave. Cu toate că se știa de diagnosticul elevului în clasa a II a i s-a scăzut nota la purtare cu calificativul „suficient”, iar pe trimestrul II cu calificativul „bine”.

De asemenea, petenta susține faptul că nepotul său este atacat verbal de unul dintre colegii de clasă mai tot timpul adresându-i cuvinte obscene *“îmi bag organul sexual în familia ta, D tu ești f...t de viață”*.

Petenta precizează faptul că a informat permanent atât pe doamna director cât și pe doamna învățătoare despre modul în care unii colegi de clasă ai nepotului său relaționează zilnic cu acesta, intrând mereu în conflict.

4.1.5. Petenta mai susține și faptul că, doamna învățătoare nu colaborează, ba mai mult nu răspunde nici la telefon când petenta o sună. Consideră că este ignorată de doamna învățătoare și coalizează cu unii dintre părinții elevilor cu probleme de comportament, căutând prin orice mijloace să îi convingă să-l mute la o altă școală, situație cu care nu este de acord deoarece școala la care merge este foarte aproape și în raza domiciliului.

Petenta consideră că toate problemele care apar în timp ce elevii sunt în cadrul școlii, sunt cauzate de lipsa unei supravegheri permanente, pe timpul orelor și a pauzelor dintre ore. Sugerează ca această supraveghere să se facă prin camere video, care să fie instalate atât în clase cât și pe culoarele școlii și crearea unui post de profesor supraveghetor, care să fie asigurat în permanență prin rotație. Anexează la petiție copii ale adreselor înaintate atât doamnei învățătoare cât și doamnei director începând din clasa a II-a și până în prezent.

4.1.6 În vederea soluționării aspectelor sesizate, echipa de investigație a C.N.C.D., s-a deplasat la Școala cu clasele I-VIII nr. 109 „Ștefan Vodă” în data de **15.01.2014**.

La fața locului, echipa de investigație a purtat discuții cu doamna director și doamna învățătoare.

Ca urmare a întrebărilor reprezentanților C.N.C.D., d-na director a susținut următoarele:

- pe parcursul clasei I elevul M. D. G. a avut altă învățătoare;
- la momentul înscrierii copilului M. D. G. la cursurile Școlii nr. 109, părinții nu au menționat problemele medicale ale acestuia, elevul fiind diagnosticat cu A.D.H.D. pe parcursul primului an școlar;
- d-na învățătoare I. R. are curs de specializare pentru educarea copiilor cu A.D.H.D., curs pe care l-a efectuat special pentru nepotul petentei;
- învățătoarea care a preluat clasa a II-a B, doamna învățătoare I. R., împreună cu consilierul școlii, au depus eforturi pentru integrarea lui D., identificând de-a lungul timpului mai multe metode pentru motivarea elevului, cum ar fi spre exemplu utilizarea carnețelului cu fețe zâmbitoare începând cu data 14.03.2013 (acordându-i-se câte o față zâmbitoare pentru fiecare oră la care elevul are rezultate satisfăcătoare);
- începând cu anul școlar 2012-2013 elevul a beneficiat de profesor de sprijin, care îl asistă la lecții;
- problemele de adaptare ale elevului la cerințele educaționale specifice vârstei sale au depășit posibilitățile de implicare ale cadrelor didactice în cele patru ore de curs, astfel că s-a recomandat consiliere psihopedagogică, precum și implicarea mai activă a familiei;
- tatăl, căruia i s-a încredințat copilul în baza unei decizii judecătorești, nu ține legătura cu școala; în clasa I despre rezultatele copilului se interesa bunicul patern; în clasa a II-a și în prezent la școală vine bunica, care în general manifestă o atitudine agresivă atât față de cadrele didactice, cât și față de părinții colegilor lui D., față de D., fiind exagerat de protectivă;
- bunica obișnuiește să înainteze școlii tot felul de plângeri, care inițial erau verbale, iar în prezent sunt scrise;
- conducerea școlii nu a înaintat niciodată soluția mutării la altă clasă ca răspuns la nenumăratele nemulțumiri ale petentei pe de o parte, și a părinților celorlalți elevi pe de altă parte (chiar dacă a existat și o cerere de mutare a unei fetițe de la clasa a II a B din cauza comportamentului violent al lui D);
- în anul școlar 2013-2014 d-na învățătoare I. R. a ținut trei ședințe cu părinții.

4.1.7. Doamna director a înmănat echipei de investigații documente în copie în susținerea celor expuse mai sus precum:

- Chestionar K. Connors - Forma prescurtată, înregistrat cu nr. 510/22.02.2012;
- Recomandare din data de 22.03.2012 a Cabinetului de consiliere psihopedagogică a Școlii cu clasele I-VIII nr. 109 „Ștefan Vodă” pentru elevul M. D. G.;

- Cererea d-lui K-I. D. de mutare a fiicei sale K-I. D. de la clasa a II-a B, înregistrată cu nr. 3029/21.11.2012;
- Proces-verbal încheiat cu ocazia ședinței cu părinții elevilor clasei a II-a B, înregistrat cu nr. 956/15.03.2013;
- Proces-verbal încheiat cu ocazia ședinței cu părinții elevilor clasei a III-a B, înregistrat cu nr. 3127/22.11.2013;
- Corespondență electronică dintre învățătoarea I. R. și petentă din data de 22.10.2013 și din data de 14.03.2013;
- Observații cu privire la elevul M. D. G. în perioada 16.11.2012- 13.01.2014.

4.1.8. Ca urmare a întrebărilor reprezentanților echipei de investigații a C.N.C.D., d-na învățătoare I. R. a susținut următoarele:

- în luna februarie 2013 elevul a început un tratament la d-na doctor psihiatru B. I., fiind imediat vizibile progrese; din cauza faptului că îmbunătățirea comportamentului elevului a durat cam până în data 19.03.2013, crede că elevul nu a continuat tratamentul;

În momentul în care a preluat clasa a II-a B (noiembrie 2013) a bănuie că elevul D., suferă de A.D.H.D., motiv pentru care a decis să urmeze imediat un curs de specializare pentru această temă;

A identificat câteva soluții pentru îmbunătățirea comportamentului elevului, cum ar fi utilizarea carnetelului de recompense, consiliere psihopedagogică în școală și în afara școlii, comunicarea constantă a cadrelor didactice cu tatăl;

- comunicarea în scris (prin email) cu tatăl copilului nu a dat rezultatele scontate deoarece a existat o situație când acesta i-a aplicat lui D. o pedeapsă disproporționată (bătaie) după ce a fost informat cu privire la problemele pe care le cauzează la clasă; ulterior acestei situații, deoarece tatăl a tratat superficial îngrijorarea sa cu privire la repercursiunile unui asemenea tratament (susținând că a fost "doar o palmă"), a încetat să îi mai descrie situațiile conflictuale pe care le generează elevul;

4.1.9. Începând cu anul școlar în curs, bunicul o suna foarte des pentru a-i pune diferite întrebări legate de metodele de predare pe care le utilizează la clasă, lungindu-se cu convorbirile, în condițiile în care există un timp limitat pe care îl poate acorda zilnic fiecărui părinte pentru discuții telefonice;

La începutul clasei a III-a bunica venea zilnic la școală să discute cu dumeaiei despre alți elevi, apărându-l pe D. și considerându-l nevinovat; pe parcurs, bunica a început să-i aducă reproșuri pentru modul în care gestionează situația în ceea ce-l privește pe D., deși nepotul său creează multe probleme atât în timpul orelor cât și în pauze; în această ordine de idei, în pauze încearcă să îl supravegheze pe D. rămânând în clasă, dar acesta are obiceiul de a pleca fie la toaletă, fie la masa de ping-pong, fie la clasele de la etaj;

Susține că bunica a acuzat-o încă de la prima ședință cu părinții cum că ar încerca să îi instige pe părinți împotriva lui D și a dumeaiei, lucru total neadevărat, cu atât mai mult cu cât la acel moment nu cunoștea pe niciunul dintre părinți și nici nu avea numerele de telefon ale acestora;

4.1.10. Precizează că și cadrele didactice care interacționează cu D. au constatat că D minte des;

Susține că nu a lansat niciodată o recomandare conform căreia D. să fie mutat la altă clasă; De asemenea, menționează faptul că mai există în clasa a III-a B câțiva copii care creează probleme la ore, mai exact F. N., I. M. și C. O., împotriva cărora se iau măsurile necesare atunci când situația o impune (scăderea notei la purtare, mențiune în Caietul de observații, discuții cu părinții); de asemenea sunt și alți copii în clasă ai căror părinți sunt despărțiți și cărora nu le aplică un tratament diferit pe acest motiv;

Susține că există informații eronate în petiție și anume: tatăl lui A. A. a susținut în fața petentei că nu a mers niciodată la medicul oftamolog cu fiul său, iar în ședința cu părinții din data de 19.11.2013 nu l-a auzit pe tatăl B. amenințându-l pe petentă că o va lua de urechi și o va da afară din sală; De asemenea, nu cunoaște evenimentul descris în plângere legat de eleva de clasa a V-a; În ceea ce privește situația în care D i-a aruncat în față lui N. peria de W.C., a mers special la clasa a IV-a A în data de 02.12.2013, unde un elev de la clasa respectivă i-a confirmat faptul că D. a fost inițiatorul conflictului.

4.1.11. În vederea continuării verificărilor, echipa de investigații a C.N.C.D. a contactat telefonic petenta, pentru a stabili o întâlnire pentru data de 23.01.2014.

În data de 23.01.2014 echipa de investigații s-a prezentat la domiciliul petentei.

Ca urmare a întrebărilor reprezentanților C.N.C.D., petenta a susținut următoarele:

A apelat la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării deoarece consideră că nepotul său, este tratat diferit de către cadrele didactice, mai exact este făcut țap ispășitor pentru majoritatea situațiilor conflictuale din clasă, deoarece este cel mai simplu să se arunce toată vina pe el, copilul având un diagnostic medical de A.D.H.D.;

Susține că trei elevi din clasa a III-a B, mai exact A., N. și M., îl instigă pe D. la acte de violență sau dau vina pe el pentru faptele lor, iar d-na învățătoare nici nu reușește să-i țină sub control pe aceștia, nici nu-l crede pe D. când spune că este nevinovat sau că a fost provocat și s-a apărât;

Din cauza situației tensionate întreținute de profesori în jurul nepotului său, anul școlar anterior a înaintat două cereri pentru mutarea lui D. la altă clasă, cărora nu li s-a dat curs;

4.1.12. În vara anului trecut a mers cu D. la consiliere, la Asociația Salvați Copii, unde a fost sfătuit să îi ignore pe copii care îl supără; ca urmare a acestei recomandări, căreia D. i-a dat curs o perioadă, nepotul său venea acasă bătut, scuipat, supărat că nu are dreptul de a se apăra; ulterior a mers personal la d-na pentru a-i prezenta situația în care se găsește D. zilnic, însă aceasta i-a cerut ca nepotul său să dea dovadă de TOLERANȚA („cu alte cuvinte, din punctul de vedere al d-nei, copilul care suferă de A.D.H.D. trebuie să manifeste toleranță față de cei care îl provoacă”);

- în momentul în care D.a venit acasă cu un telefon mobil pe care a susținut că l-a găsit, a considerat că cea mai bună soluție este să îl predea d-nei, în cazul în care vreun elev îl raportează pierdut la școală; cu toate că a fost corectă, d-na, de față cu părinții din Consiliul de părinți, a acuzat pe D. de furt, stricându-i astfel nepotului său imaginea fără absolut nicio dovadă;

Deși dorește să țină legătura cu d-na învățătoare prin discuții la telefon o dată la două zile deoarece D a fost diagnosticat totuși cu o boală, aceasta în ultimul timp nu-i mai răspunde la telefon; ca urmare, a mers la d-na să-i aducă la cunoștință acest lucru, iar d-na i-a spus că învățătoarea nu este obligată să-i răspundă la telefon și că urmează chiar să-i recomande să nu-i mai răspundă la telefon;

- consideră că D. a început să fie tratat incorect de către cadrele didactice din momentul în care dumneaei nu a mai fost de acord să plătească fondul clasei după ce, într-o ședință cu părinții, d-na învățătoare a refuzat să-i aducă la cunoștință darea de seamă pentru banii plătiți în clasa I și clasa a II-a; de asemenea, la începutul clasei a III-a, d-na învățătoare i-a spus lui D. că nu primește manuale până nu aduce bani pentru fondul clasei;

- atât d-na învățătoare cât și d-na sunt responsabile pentru întreținerea unui climat defavorabil nepotului său, mai exact permit colegilor lui D. și părinților elevilor clasei a III-a B să-l jinească, să-l numească "nebun" și să afirme că provine dintr-o familie de "nebuni";

4.1.13. Solicitarea petentei cu privire la d-na învățătoare I. R. și la d-na director C. I., pe care o mai transmite o dată și pe această cale (în acest sens a consulta conținutul Răspunsului Școlii cu clasele I-VIII nr. 109 „Ștefan Vodă” către petentă, înregistrat sub nr. 3326/23.12.2013), este

aceea de a-l trata corect pe D., de a asculta și explicația lui în situațiile în care colegii săi dau vina pe el pentru diferite probleme, de a nu-l mai acuza fără dovezi, doar pe baza cuvântului colegilor lui - care și ei la rândul lor pot minți.

Susținerile părților reclamate

Susținerile doamnei învățătoare R I din cadrul Școlii Gimnaziale Șerban Vodă Sector 4 București

4.2.1 Prin adresa nr. 1340 din 26.02.2014 d-na învățătoare arată că, a preluat clasa în care minorul învață în noiembrie 2012 (clasa a II-a B) la întoarcerea din concediul de maternitate de un an.

Consultând caracterizarea psihopedagogică făcută de fosta învățătoare a clasei (d-na D. A.) a elevului a aflat următoarele:

"Copilul a fost și este supus unor evenimente de viață stresante: schimbarea repetată a domiciliului și a persoanelor ca i-au acordat îngrijire (părinți, bunici), relații familiale tensionate, divorțul părinților, apariția unui frate vitreg matern, denigrarea mamei în fața copilului, expertizele IML"

Reclamata susține că în tot acest timp, probabil elevul a fost supus unei traume și unui stres deosebit, legătura cu mama sa fiind interzisă.

Concluzia fostei învățătoare la sfârșitul anului a fost că :*"elevul nu s-a integrat pe deplin în colectivul clasei., are abateri de conduită și manifestări violente verbale/fizice față de majoritatea colegilor."*

4.2.2. A privit această situație ca pe o provocare profesională și a dorit să găsească soluții pentru rezolvarea cazului și pentru integrarea elevului în colectivul clasei și al școlii.

Inițial, elevul părea de nestăpânit atât în timpul orelor, cât și al pauzelor.

În primele zile de școală a constatat că elevul nu era obișnuit să aibă un comportament civilizată și normal pentru un elev de clasa a II-a. Nimeni nu avea nicio autoritate asupra lui, nu asculta niciun minut și făcea mereu doar ce voia. Orele erau frecvent întrerupte și ceilalți copii erau afectați de acest comportament. A comunicat cu familia minorului, în special cu bunica (petenta), pentru că tatăl era absent, încercând să găsească o soluție pentru rezolvarea acestui caz, spre binele copilului și a întregului colectiv. Nu a sugerat niciodată ca el să se mute din clasă sau din școală. Având în trecut experiență cu alți copii impulsivi care aveau hiperactivitate și deficient de atenție, a considerat că poate face față acestei provocări și s-a consultat cu d-na director și cu consiliera școlii.

4.2.3. Pentru a înțelege mai bine situația și a afla anumite răspunsuri s-a înscris la cursul „ADHD- acceptă-mă, înțelege-mă, învață-mă” începând cu data de 5 noiembrie 2012, organizat de MECTS și Liga pentru Sănătate Mintală, condus de medicul în psihiatrie pentru copii și adolescenți R G și psihologul G L, ambii de la spitalul Obregia. În cadrul acestui curs au fost dezbătute numeroase cazuri asemănătoare cu cel de față. Pe data de 12 noiembrie 2012 a achiziționat și cartea „Să înțelegem ADHD” de Christopher Green pe care a lecturat-o ulterior. În data de 14. 02. 2013 a participat la o ședință de consiliere condusă de doamna consilier școlar D. C., așa cum reiese din fișa de observație a elevului M. D. G., întocmită de doamna consilier. De la început și până în prezent (chiar și după ce a primit nenumărate reclamații din partea bunicii copilului) a avut ca scop integrarea elevului și corectarea comportamentului agresiv, mai ales că el are o capacitate intelectuală peste medie. Nu a dorit să evite sau să se eschiveze din fața acestui caz.

Inițial a crezut că poate face față și poate rezolva în cadrul clasei și împreună cu părinții aceste probleme de comportament.

În scurt timp a constatat că problemele sunt mai profunde și că este important ca elevul să aibă parte de consiliere de specialitate, de sprijinul personalului din școală și mai ales de sprijinul familiei.

4.2.4. Reclamata susține că elevul este violent și are un comportament impulsiv. Este implicat în nenumărate conflicte verbale și fizice (bătăi) cu ceilalți elevi din clasă sau din școală (chiar și cu elevi mult mai mari), se ridică și se plimbă în timpul orelor, trânteste scaunele sau băncile, scuipă frecvent. Elevul D. a stat chiar în cap în timpul unei ore de curs.

Pe perioada pauzelor spraveghează elevii cât mai bine pentru a evita astfel de conflicte dar acestea se petrec de cele mai multe ori în afara clasei (toaletă, scări, coridoare)

4.2.5. A discutat în cele din urmă și cu tatăl elevului despre comportamentul acestuia. Acesta a fost amuzat de cele povestite (mai ales de faptul că D. a stat în cap în timpul unei ore de curs) și probabil a considerat apoi necesară administrarea unei pedepse corporale. D. a venit a doua zi la școală vândând spunând că a căzut.

A ținut legătura cu tatăl copilului la telefon sau pe mail (anexă e-mail-urile) el nefiind prezent în cadrul ședințelor regulate cu părinții și nici a orelor săptămânale de consultații individuale cu părinții.

A reușit să-l determine să vină la școală și împreună cu doamna director a încercat să îl convingă că D. are nevoie de un tratament multimodal: psihoeducație, suport familial, strategii de reacomodare la școală, lucrul individual cu copilul și medicație.

Psihoeducația a fost în primă instanță o consiliere în cadrul cabinetului de profil din școală.

În cadrul școlii funcționează un cabinet de consiliere psihopedagogică condus de d-na. D. C./dna G. E..

Suportul familial urma să fie oferit de tată și de bunici care au aprobat aparent acest lucru.

4.2.6. Au fost propuse și strategii de reacomodare în cadrul colectivului și anume:

Pentru lucrul individual cu copilul a fost recomandat un profesor de sprijin. (În anul școlar 2012-2013 nu au depus documentele necesare pentru a beneficia de profesor de sprijin, beneficiind de acesta abia în anul școlar 2013-2014).

Familia a înțeles și a fost de acord să consulte și un medic de specialitate la îndrumarea doamnei consilier D. C.

4.2.7. Din luna februarie 2013, elevul a început un tratament recomandat de un medic de specialitate și se observă o îmbunătățire majoră a comportamentului său, însă după doar o lună de zile comportamentul violent a revenit, însă mai atenuat. Probabil tratamentul fusese întrerupt. A urmat vacanța de vară, iar în septembrie 2013, D. se comportă exact ca în noiembrie 2012 apoi, din ce în ce mai rău. Bunica susține că nu a întrerupt tratamentul, însă în cadrul cursului urmat a aflat că la un copil cu ADHD care respectă recomandările medicale, manifestările violente trebuie să fie extrem de rare iar deficitul de atenție ar trebui să se reducă treptat. Acestea au fost observate doar în luna februarie-martie.

A stabilit următoarele strategii de reacomodare la școală, bazându-se pe cunoștințele acumulate în cadrul cursurilor și specializărilor.

4.2.8. În anul școlar 2012-2013, dar și în acest an școlar a avut activități (cu toți elevii clasei) în colaborare cu consiliera școlii pe tema prieteniei, în vederea îmbunătățirii relațiilor cu colegii de clasă (Anexa 4). În cadrul orelor de educație civică a inițiat diverse jocuri de socializare și prietenie pentru stimularea comportamentului pozitiv și pentru a-l corecta pe cel negativ;

Pe data de 17.12.2013, ora 18.00, au fost invitați toți părinții clasei împreună cu fiii sau fiicele la o întâlnire cu specialiștii UNESCO, cu tema „Educație pozitivă” (Anexa 4). **Tatăl elevului nu a participat la aceasta activitate împreună cu fiul său.**

A recomandat consiliere în școală, iar de aici a fost îndrumat spre Centrul de Educație Emoțională și Comportamentală pentru Copii, proiect al Salvați Copiii, România. În data de 5 iunie 2013, a permis domnului psihopedagog din cadrul acestui centru, M. A., să observe comportamentul lui D. în școală, în timpul orelor de curs și al pauzelor. Anul acesta a încheiat cu Cabinetul de Consiliere al școlii un protocol de colaborare, dar nu s-a prezentat niciodată la ședințele stabilite de doamna consilier (Anexa 5)

4.2.9. Începând cu acest an școlar, elevul beneficiază de profesor de sprijin, dar nu participă la toate ședințele. Unele ședințe sunt programate în afara orelor de curs dar bunica nu agreează acest lucru. Ar prefera ca aceste ședințe să se desfășoare în clasă ori în cabinet, doar în timpul orelor. Copilul stă în prima bancă pentru a nu fi distras de restul clasei în timpul orelor. A stabilit cinci reguli simple (afișate și reamintite zilnic) pe care trebuiau să le respecte **toți elevii clasei.**

Regulile clasei:

1. *Să fim atenți ca să învățăm mai ușor!*
2. *Să fim politicoși; astfel ne respectăm pe noi înșine!*
3. *E mai sigur dacă mergem cu grijă în clasă și pe coridoare!*
4. *Facem promisiuni doar dacă suntem siguri că le putem respecta!*
5. *Să-l ascultăm în liniște pe cel care vorbește!*

A procurat pentru D. (din buget propriu) trei ștampile (față zâmbitoare, față serioasă și față tristă) și un carnețel personalizat.

Fiecare filă conținea patru cadrane, câte unul pentru fiecare oră și pauză. În acestea urmau să fie puse ștampilele, în funcție de comportamentul din ziua respectivă (prezentat în Anexa 6).

4.2.1.0. A stabilit cu tatăl printr-un e-mail (prezentat în Anexa 3) să verifice și să semneze zilnic consemnările din carnețel, iar dacă în decursul unei săptămâni acumulează minim 15 fețe vesele să îl recompenseze cu o plimbare, vizită, cadou etc. A făcut tot posibilul să primească câte trei fețe vesele pe zi, chiar dacă nu respectă de fiecare dată regulile, încercând să ignore comportamentul iritativ ușor și laudându-l de fiecare dată când respecta regulile. După prima filă completată cu trei fețe vesele și una tristă, bunica s-a arătat deranjată de această metodă completând pe verso cu o altă reclamație la adresa unui coleg. Din păcate, tatăl nu a respectat înțelegerea recompensându-l pe D numai în prima săptămână și doar după trei zile (nouă fețe zâmbitoare). La o scurtă perioadă de timp tatăl a început să nu mai semneze pe carnețel. A consemnat în continuare, rugându-l pe D. să îi transmită tatălui să semneze. A început să primească iar scrisori de la bunici, în care o acuzau că l-a jignit pe D. sau că îl trimite în bancă atunci când are ceva de spus, ceea ce nu era adevărat (crede că asta spunea copilul acasă pentru a se dezvinovăți în momentul în care bunicii vedeau consemnările din carnet). În toată această perioadă a încercat să îndrepte comportamentul elevului dar în astfel de cazuri problema nu poate fi rezolvată decât în echipă, iar echipa noastră **nu era una performantă pentru că tatăl lipsea**, iar bunica nu face decât să acuze de rea-voință, pe un ton ridicat, personalul școlii cu care D. intra în contact (, învățători, paznici, elevi);

4.2.11. În ultimele două luni din anul școlar trecut a organizat un concurs pe clasă, intitulat „Respect pentru școală” în care elevii primeau zilnic un punctaj dacă respectau regulile clasei (câte 10 puncte pentru fiecare regulă respectată). La final elevii cu punctajul cel mai mare aveau să primească medalii și o cupă. S-a asigurat că D. are șanse egale în acest concurs și l-a încurajat constant.

4.2.12. În ceea ce privește reclamația bunicii la CNCD, din toate faptele amintite de dumneaei, **unele sunt neadevărate, iar altele distorsionate.** Astfel, bunica afirma că doamna doctor B. I. (medic specialist psihiatru) susține că D. a făcut mari progrese, dar nu a consemnat

data sau perioada în care s-a petrecut acest lucru, pentru că, din punctul său de vedere, singura evoluție pozitivă în comportamentul lui D. a fost observată în perioada mai sus amintită, și anume în februarie-martie 2013.

Consideră că niciodată „reclamațiile” din partea școlii către familie nu au fost exagerate, acestea fiind simple înștiințări despre comportamentele pozitive și negative petrecute în timpul programului, însă, fiind foarte dese, probabil că au început să supere familia. Au existat multe momente în care conflictele au fost aplanate fără a mai informa familia elevului, întrucât el ne ruga să nu facem acest lucru, pentru că acasă este pedepsit prin violență. Acest fapt s-a și petrecut în repetate rânduri. Întrebându-l pe tata de ce a recurs la violență, acesta a răs, spunând că o palmă nu este „mare lucru”. Într-un alt moment, doamna director a fost martora unei agresiuni asupra băiatului din partea bunicii. Chiar și bunicul este adeptul educației prin pedeapsa corporală, reproșându-le că sunt prea îngăduitori și confirmând că tot astfel a procedat și cu tatăl lui D., reușind să facă „om din el”. Crede că acesta este motivul pentru care D. nu își recunoaște niciodată vina și chiar dacă uneori reușesc să îl convingă să spună adevărul, ulterior el își schimbă povestea în fața bunicii, care reproșează că nu au dovezi și că toți cei care au fost martori inventează, pentru că au ceva cu el.

În școală elevii sunt supravegheați permanent (învățător, paznici, consilier școlar, camere video).

4.2.13. Reclamata precizează că cele două exemple date de petentă cum că ar fi fost „acuzății neadevărate din partea școlii”, nu a avut cunoștință despre niciunul dintre ele, l-a întrebat pe domnul A., tatăl elevului menționat dacă fiul său a avut vreun conflict cu D., în luna octombrie, în urma căruia a necesitat îngrijiri medicale. Tatăl a spus că nu știe despre ce este vorba și că nu a fost niciodată cu A. la oftalmolog.

Reclamata mai arată că în ceea ce privește afirmațiile petentei precum, *„De câte ori este insultat, lovit sau i se vorbește urât lui D., el o informează pe doamna învățătoare și uneori pe doamna director, care ori nu-l cred că este nevinovat, ori îl ignoră. În aceste condiții el încearcă de cele mai multe ori să își facă dreptate singur, întorcând colegilor care i-au făcut rău amabilitățile, răzbunându-se”*. Având în vedere simptomele de bază ale ADHD-ului, hiperactivitate, neatentie și impulsivitate, este greu de crezut că un copil cu dificultate mare în controlul comportamentului acceptă să fie insultat ori lovit, are răbdare să informeze un adult despre cele petrecute și abia când nu este crezut sau este ignorat se duce și își face singur dreptate.

Incidentul amintit ca fiind în data de 21.11.2013 a fost consemnat în caietul de observații atât în rubrica rezervată lui D., cât și în cea a lui N. amintit de petentă, (Anexa 7) și s-a petrecut în data de 2.12.2013 în felul următor: așa cum spune și bunica, D. a venit în clasă plângând și acuzându-l pe colegul său, N., ca l-a lovit cu pumnii. Doamna Învățătoare susține că nu l-a trimis pe D. în bancă, așa cum susține bunica elevului în reclamația către CNCD, dar și într-o reclamație către direcțiune din data de 3.12.2013, l-a întrebat și pe colegul său ce s-a întâmplat (în rezolvarea conflictelor încercă să afle ambele puncte de vedere). Acesta susținea că D. a luat peria uda pentru spălat vasul de toaleta și i-a aruncat-o peste față, apoi el a început să îl lovească. D. susținea că mai întâi a fost lovit și din această cauză a aruncat cu peria. Nereușind să afle adevărul, a mers cu amândoi la doamna director unde a aflat ca au mai fost martori la acest conflict și câțiva băieți din clasa a IV-a A. A mers împreună cu ei și cu doamna director la această clasă unde trei elevi au spus că au văzut cum s-a petrecut totul: D. a luat peria pentru toaletă, i-a aruncat-o peste față altui coleg, apoi au început să se lovească reciproc cu pumnii. În acea zi au fost chemați la școală bunicii celor doi elevi pentru a li se comunica cele întâmplate. În fața bunicii, d nu a mai recunoscut, spunând că N. l-a bătut fără niciun motiv. Fiind de față și doamna învățătoare de la clasa a IV-a A, C. T., care a confirmat cele întâmplate, bunica nu a crezut, adresând întrebarea retorică (pe care a mai auzit-o și în alte situații): „Adică,

nepotul meu minte?" și a început să amenințe, spunând că D este un copil discriminat. Acest lucru se întâmpla de fiecare dată când încerca să îi comunice ceva despre D, indiferent care era persoana care lua parte la discuție (profesoara de religie, de educație fizică sau de engleză). Petenta nu ascultă decât punctul de vedere al nepotului său, iar o comunicare cu aceasta este greu de gestionat, pentru că este mai mult un monolog pe ton răstit și amenințător, (din partea dumneaei)

În clasa a II-a, elevul a avut „suficient” la purtare la sfârșitul primului semestru, în urma deciziei luate de Consiliul Profesorilor clasei și dezbătute în Consiliul Profesoral de la finalul semestrului. Toți profesorii care predau la clasă au susținut scăderea notei până la „suficient” pentru numeroasele abateri disciplinare din timpul semestrului.

Nota la purtare nu a fost scăzută abuziv și nici pentru niște „manifestări minore”. În semestrul I, eleva K. I. D. s-a transferat la clasa a II-a C (Anexa 8) pentru că îi era teamă de D. Suferind de astm bronșic, acesta îi lua din ghiozdan și îi ascundea spray-ul necesar în cazul în care ar fi avut o criză. Acesta este doar un exemplu, restul regăsindu-se în caietul de observații (depus o copie a extrasului din caietul de observații).

4.2.14. În semestrul al II-lea a furat telefonul unui elev nou venit de la clasa a III-a A. Pentru că a fost chemată poliția, după ce susținuse că nu știa nimic despre telefon, a recunoscut, spunând că l-a găsit în fața blocului.

Reclamata consideră că a făcut și face tot ce a fost omenește posibil pentru el, dar familia sa este incapabilă să observe eforturile uriașe depuse. Este dificil totuși ca un copil să fie responsabilizat și determinat să respecte niște reguli în colectivitate, dacă cei din jurul său cu care petrece cel mai mult timp nu sunt capabili să o facă. Astfel, în privința comunicării cu părinții, aceasta se realizează în cadrul orelor de consultații (pentru discuții individuale legate de procesul educațional sau de comportament), sau la ședințele organizate cu părinții întregii clase (pentru discutarea problemelor organizatorice, generale).

4.2.15. Reclamata precizează că la consultațiile cu părinții nu s-a prezentat niciun membru al familiei în tot acest timp, veneau la școală numai în timpul orelor sau al pauzelor. Cu toate acestea a stat de vorbă cu dumnealor de fiecare dată, chiar de multe ori discuțiile întinzându-se și pe parcursul orelor (martori sunt paznicii școlii care au văzut-o de nenumărate ori și care mergeau în clasă pentru a supraveghea elevii cât timp stătea de vorbă cu dumnealor).

4.2.16. Reclamata arată că, telefonul la care susține petenta ca nu răspunde, nu este un telefon de serviciu, ci este un telefon personal pe care l-a făcut public pentru cazuri urgente. La începutul anului școlar bunicul a sunat și a cerut permisiunea de a suna zilnic pentru a-i explica metoda pedagogică prin care le preda copiilor urmând ca el să explice mai departe lui D. încă o dată. l-a permis să sune însă convorbirile despre metodele pedagogice s-au transformat în adevărate monologuri politice, despre președintele țării și despre diverse cazuri de corupție comise de parlamentarii României, văzute la televizor. Chiar dacă îl ruga pe bunic să discute și cu altă ocazie, mai treceau cel puțin zece minute până când reușea să incheie convorbirea într-un mod politic. În ultima convorbire a amenințat cu o reclamație la CNCD (deși aceasta era deja depusă), pentru că de doua săptămâni nepotul său vine de la școală cu dureri de cap din cauza neînțelegerilor cu colegii săi. A doua zi a aflat că în timpul orei de educație fizică elevul fusese surprins în vestiar urinând pe haina unui coleg (Ch. A.).

4.2.17. Reclamata susține că a fost amenințată cu tot felul de reclamații și din partea bunicii. Acestea s-au concretizat și au fost depuse la CNCD, Inspectoratul școlar al sectorului 4, Inspectoratul școlar al Municipiului București. A fost chiar acuzată de agresiune asupra copilului deși nu acceptă și nu va accepta niciodată niciun fel de pedepse fizice sau altfel de agresiuni împotriva copiilor în general. Aceste plângeri au continuat și până în prezent, și către direcțiunea școlii. Consideră toate aceste plângeri ca reprezentând o hărțuire și o încercare de intimidare, întrucât este final de semestru și în această perioadă se stabilesc notele la purtare, petenta

cunoscând toate faptele de indisciplină pe care le-a făcut nepotul său, dorește ca acestea să fie trecute cu vederea. (Tatăl a amenințat în trecut că dacă fiul său va mai avea nota scăzută la purtare „nu știe ce se va întâmpla”)

4.2.18. Reclamata consideră că atâta timp cât s-au depus toate eforturile posibile pentru îndreptarea comportamentului minorului nu poate fi vorba de discriminare sau marginalizare, întotdeauna i-a fost apreciat comportamentul pozitiv și niciodată nu i s-a cerut, nici nu i s-a sugerat că ar trebui să fie mutat din școală, cu atât mai mult cu cât a urmat cursuri pentru a învăța cum să acționeze pentru a salva acest caz. Mai mult, nu este primul elev cu ADHD pe care l-a avut. În seria trecută a avut doi elevi –P. R. și M. M. B., încă elevi ai școlii, la clasa a V-a B- care suferă de același sindrom și care nu au avut niciodată scăzuta nota la purtare, mulțumită eforturilor depuse atât de școală cât și de familiile lor. In ceea ce privește discriminarea pe criteriul social, reclamata (părinți despărțiți), aceasta este o altă invenție nepotrivită, deoarece sunt mulți copii în clasă care provin din familii monoparentale (Anexa 9).

4.2.19. Reclamata este de părere că această familie nu se ocupă suficient de minor (chiar dacă bunica susține că îl ajută la teme). Elevul are toate temele/exercițiile rezolvate în avans de bunicul sau care consideră că îi oferă acestuia un ajutor, în ciuda numeroaselor rugăminți de a nu mai face acest lucru deoarece nu este în beneficiul elevului.

În general familia preferă să-i reclame pe cei cu care intră în contact (ultimul reclamat a fost chiar polițistul de proximitate), decât să colaboreze pentru binele copilului care se află într-o situație dificilă și pe care îl expune cu bună știință acestor scandaluri. Copilul nu este protejat având cunoștința de toate aceste lucruri (reclamații, scandaluri, etc). Reclamata depune la dosar copii ale anexelor precizate mai sus.

4.3. Prin adresa nr. 1448 din 28.02.2014 Școala Gimnazială „Șerban Vodă” prin director arată următoarele aspecte:

4.3.1. A luat cunoștința de situația elevului încă din momentul înscrierii la școală (2011). Atunci a aflat că elevul locuiește împreună cu tatăl și bunicii paterni, părinții fiind divorțați.

Situația familială a elevilor nu a fost și nu este un criteriu de înscriere în această școală (copii proveniți din familii cu părinți despărțiți/divorțați, familii monoparentale, copii aflați în grija rudelor, tutorilor legali, copii aflați în grija statului) sau de tratament diferențiat al copiilor. În unitatea școlară sunt școlarizați în medie:

- 50 de copii pe an provenind din familii cu părinți despărțiți/divorțați;
- 4-5 copii pe an proveniți din familii monoparentale;
- 10-15 copii pe an aflați în grija bunicilor/ rudelor, părinții fiind plecați în străinătate;
- 1-2 elevi aflați în plasament.

Din anul școlar 2011-2012 s-a transferat în școală o elevă aflată în grija unei asistente maternale. Deși asistenta maternală a copilului s-a schimbat, noua asistentă maternală care locuiește în altă circumscripție școlară (sectorul V) a preferat să lase eleva în școală, fiind foarte mulțumită de progresul acesteia (comportament și situație școlară). Acum este în clasa a VII-a.

4.3.2. În anul școlar 2012-2013, a școlarizat, începând cu ianuarie 2013, un elev aflat în plasament familial. Deși elevul avea mari probleme de comportament (violență, tentative de suicid) - a se vedea notele la purtare - a reușit integrarea lui în clasă (a fost acceptat de colegi, și-a făcut și prieteni). Din cauza problemelor grave asistenta maternală a renunțat, iar copilul s-a întors la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului sector V. Copilul a rămas

însă în unitatea noastră până la finele clasei a III-a, când a fost transferat la o școală apropiată de centrul de copii.

4.3.3. În concluzie, reclamata consideră că niciun elev nu a fost discriminat pe criterii sociale pentru că provine dintr-o familie cu părinți divorțați. Școala a asigurat tuturor acestor copii un tratament egal și corect, au primit din partea învățătorilor/profesorilor toată afecțiunea și atenția cuvenite.

În primul an de școală al lui D. 2011-2012, bunicul era cel care aducea și lua copilul de la școală. Învățătoarea copilului, d.na D. A., cadru didactic cu foarte multă experiență (la sfârșitul anului școlar s-a pensionat) a adus la cunoștința bunicului problemele de comportament pe care le-a sesizat și a recomandat consilierea psihopedagogică. Bunicul a fost de acord, el însuși considerând că elevul este greu de stăpânit, reproșând reclamatei faptul că este prea calmă cu copiii (care, spunea dumnealui, trebuie uneori bătuți pentru „a ști de frică”). În acest an școlar atenția familiei (tată și bunici) a fost orientată spre reclamațiile împotriva mamei și a soțului acesteia. Permanent mama era denigrată în fața noastră și a copilului. A încercat să țină legătura cu școala, chiar a venit la consiliere, vizitele dumneaei îi făceau bine elevului, dar apoi a renunțat (cadourile făcute elevului erau aruncate de bunici). În semestrul al II-lea a apărut și diagnosticul (adev. medicală eliberată în 8.03.2012). Precizează că la înscrierea copilului la școală nu s-a prezentat un asemenea diagnostic, ci doar o adeverință medicală din care rezultă o dislalie parțială- 9.11.2011- (în prima săptămână de școală copiii de clasa I sunt văzuți de un logoped și se face o orientare către Centrul de la Școala nr. 190). În acest an școlar nu au existat plângeri din partea familiei.

Când bunicul a început să aibă probleme de sănătate, a început să vină bunica la școală. Într-o zi a venit agitată la școală, cerând să vorbească urgent cu nepotul său. Nu a înțeles să aștepte pauza și a trebuit să-l aducă pe elev. **În birou l-a luat la bătaie pe motiv că ar fi furat niște bani din casă.** A reușit să o oprească și a trimis copilul înapoi în clasă. A doua zi a venit să spună că și-a găsit banii. Pe tatăl elevului l-a văzut prima dată la serbarea de sfârșit de an școlar. În timpul serbării s-a certat cu părinții de la o altă clasă, deranjând serbarea, apoi nemulțumit de ordinea în care erau premiați copiii (s-a început cu programul celor de a IV-a- fiind de altfel un obicei ce ține de tradiția școlii, urmau apoi cei de clasa I) a țipat că se grăbește.

4.3.4. Reclamata susține că pe toată perioada clasei I d.na învățătoare era sunată acasă, la orice oră, pe orice motiv, discuțiile fiind interminabile (ce lecții are copilul, cu cine a intrat în conflict, i se recomanda să fie mai dură, etc.).

În clasa a II-a s-a schimbat învățătoarea și în prima lună a fost încadrată o doamnă învățătoare pensionară care a suplinit catedra doamnei R. I., aflată în concediu creștere și îngrijire copil. Doamna învățătoare a urmat imediat un curs de specializare ADHD. A hotărât de acord cu bunica să-i aducă la cunoștință ce se întâmplă (la început venea să îl ia de la școală, apoi mergea singur pe motiv că stă foarte aproape). A hotărât ca d.na învățătoare să consemneze într-un carnețel ce se întâmplă la școală (bine sau mai puțin bine) și elevul să fie recompensat. Nu a durat mult și au început nemulțumirile. Elevul a venit bătut de acasă (vânăt la ochi), familia motivând că o palmă nu e mare lucru. Bunica intra în birou când dorea, reproșând că este singura dintre părinți/tutori căreia i se aduc la cunoștință anumite lucruri. Tatăl a venit să întrebe dacă a fost felicitat elevul în urma unei inspecții făcute (a inspectat toate cele 10 clase primare la câte 4 ore împreună cu inspectorul școlar pentru învățământul primar), având în vedere că el nu crede ce spune elevul.

4.3.5. Reclamata menționează faptul că în clasa a doua s-au întâmplat două lucruri mai grave: elevul a terorizat zile la rând un copil bolnav de astm (i-a ascuns spray-ul), părinții au făcut cerere și copilul a fost mutat la altă clasă; a furat în școală telefonul unui copil nou venit cu care se împrietenise. Împreună cu părinții copilului bolnav de astm a încercat să vorbească cu bunica, dar în loc să găsească împreună o soluție a spus că mint.

4.3.6. Referitor la telefon a fost sunat imediat tatăl elevului. Copilul a venit foarte repede la școală cu telefonul, motivând că l-a găsit în fața blocului. Bunica l-a susținut.

Dacă elevul recunoștea totuși anumite comportamente (loviri, jigniri, scuipat copii, nerespectarea regulilor clasei, neascultarea învățătoarei/a cadrelor didactice, furt, punerea în pericol a propriei sănătăți sau a colegilor), după discuția cu bunica totul era negat, bunica găsea alți vinovați. Reclamata semnalează existența unui conflict permanent atât între familia elevului cât și cu o bună parte dintre părinții elevilor clasei. Nimeni nu cerut niciodată să plece copilul din clasă.

Ultima dată l-am văzut pe tatăl lui D în ianuarie 2014 la o ședință cu părinții. Mi-a reproșat că știu numai lucruri rele despre D și a fost uimit să audă că știam că a luat un calificativ foarte bun la matematică și că joacă tenis de masă în fiecare pauză.

Nu am cerut niciodată vreunei familii să-și transfere copilul din școală sau la o altă clasă. Consider că transferul nu rezolvă problema.

Am permanent discuții atât eu, cât și profesorii școlii cu părinții altor copii pe tema comportamentelor nepotrivite. Copiii sunt orientați spre consiliere, se fac ședințe de consiliere individuale sau în grup, la ședințele cu părinții participă și consilierul școlar. De asemenea consilierul școlar participă la ore de dirigiență și la ședințele cu părinții.

4.3.7. Referitor la susținerea petentei că elevul ar fi fost discriminat pe motiv de dosar medical, reclamata arată că la înscrierea/transferul unui elev la Școala Gimnazială „Șerban Vodă” se solicită următoarele documente:

-copie Certificat Naștere copil;

-copii acte de identitate părinți (este suficient doar actul de identitate al părintelui care face înscrierea);

-adeverință medicală din care rezultă că este apt pentru școală (+ aviz epidemiologie). Fișa medicală a copilului este adusă la începutul anului școlar și depusă la cabinetul medical, prin urmare nu se ia la cunoștință la înscriere despre afecțiunile medicale de care eventual suferă un copil.

De asemenea, nu se solicită documente medicale din care să rezulte eventualele boli de care suferă copilul. Acestea se depun la cabinetul medical în măsura în care: copilul are dreptul legal la bursă medicală, copilul suferă de boli care necesită un anumit tratament (diabet, ADHD, cancer, astm, epilepsie, etc). Documentele medicale sunt obligatorii în cazul acordării de burse medicale (caz în care medicul își dă avizul). Sunt situații în care părinții aduc la cunoștința profesorilor diriginți/ învățătorilor problemele medicale ale copiilor pentru a ști cum să intervină în anumite cazuri. Aceste boli nu sunt făcute publice. Există și situații când chiar părinții, în ședințele cu părinții, țin să aducă la cunoștința celorlalți o anumită afecțiune a copilului pentru ca aceștia să înțeleagă anumite comportamente (de ce copilul folosește un spray în timpul orei, de ce mănâncă mai des în cazul diabetului, de ce un copil trebuie protejat de lovituri, sau stres, etc.)

Mai sunt 2 copii cu diabet care își fac injecțiile cu insulină la școală, 1 copil cu astm care folosește inhalator la nevoie. Tuturor li se asigură condițiile medicale necesare.

4.3.8. Referitor la copiii diagnosticați cu ADHD, școala nu a refuzat nicio solicitare din partea vreunui părinte/tutore legal care a adus la cunoștința școlii acest lucru, dimpotrivă, au fost cazuri de copii veniți din alte școli:

În anul școlar 2007 - 2008, a acordat transferul elevului P.D. în clasa a III-a. Copilul diagnosticat cu ADHD avea probleme de atenție, comportament violent. Pe tot parcursul celor 6 ani au fost și momente bune și mai puțin bune dar, pe toată perioada, familia a fost alături de școală, de profesorul diriginte, copilul a urmat programe de consiliere. De remarcat că media la purtare din clasa a VIII-a a fost 10 (zece);

În anul școlar 2011-2012 s-a transferat în școală elevul N.D. cu același diagnostic. Acum elevul este în clasa a VII-a, problemele nu s-au rezolvat integral, dar familia și școala fac împreună

eforturi în sensul rezolvării acestora. Mai apar conflicte cu colegii, pierderea interesului pentru oră, dar elevul este integrat, acceptat și înțeles de ceilalți colegi.

Din anul școlar 2010-2011, având în vedere că numărul de copii cu probleme de atenție și hiperactivitate este în creștere, sunt doi profesori de sprijin de la Școala Specială nr. 3 pentru un număr de 16 elevi, cu acceptul părinților.

În acest an școlar, metodologia privind organizarea serviciilor de sprijin educațional pentru copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă prevede ca elevul să aibă un certificat de orientare școlară și profesională eliberat de C.M.B.R.A.E, astfel încât pentru acest an școlar beneficiază de profesor de sprijin 8 elevi pentru diferite afecțiuni:

- perturbarea atenției și activității, intelect de limită IQ 80 - elev cls. a IV-a;
- dislexie, disgrafie, discalmie - elev cls. II-a;
- tulburări specifice de dezvoltare în achiziții școlare, intelect liminar IQ 75, bradipsihie, disgrafie, dislexie - elev cls. a V-a;
- tulburare hiperkinetică cu deficit de atenție - formă predominantă cu deficit de atenție - cls. elev a VII-a;
- perturbarea atenției și activității, întârziere mintală ușoară IQ 56 - elev cls. I;
- tulburare de hiperactivitate cu deficit de atenție - cls. a III-a, elev a V-a;
- intelect de limită IQ 77 - dificultăți în achizițiile scris-citit - elev cls. a III-a;

4.3.9. A fost încheiat protocolul de colaborare nr. 2092/05.11.2013 cu Școala Specială nr. 3 și d-na. profesoară S. G., conform Deciziei nr. 119/11.11.2013, a fost desemnată profesor de sprijin în Școala Gimnazială „Șerban Vodă”.

Reclamata consideră că în Școala Gimnazială „Șerban Vodă” copiii cu probleme medicale nu sunt discriminați, ci le sunt create condițiile umane și legale la care au dreptul. Nepotul petentei beneficiază de profesor de sprijin în acest an școlar la fel ca și ceilalți 7 elevi, câte 2 ore/săptămână, o oră în timpul orelor de curs, o oră după programul școlar. Bunica refuză să-l aducă pe copil după program.

4.3.10. Reclamata precizează că, sesizările adresate școlii de petentă au fost discutate în Consiliul de Administrație și petenta a primit de fiecare dată un răspuns. Mai mult, au avut loc discuții cu petenta și în cadrul unui Consiliu de Administrație.

4.3.11. Reclamata susține că D. are asigurat un mediu sigur, beneficiază de consilier și de profesor de sprijin. Pe perioada pauzelor este supravegheat ca toți ceilalți copii de d-na. învățătoare sau profesorul de serviciu. Situația școlară a copilului este de bine-foarte bine.

Prin adresa nr. 4565 din 02.07.2014 Școala Gimnazială “Șerban Vodă” prin director a comunicat copii ale următoarelor documente:

- situația școlară a elevului;
- situația notelor la purtare pentru elevii clasei a III-B
- DVD cu înregistrarea furtului unei palete de ping-pong
- corespondența tatălui lui D cu d-na învățătoare și răspunsul acesteia;
- print al e-mailului trimis doamnei învățătoare de mama elevului
- copie a caietului de însemnări al doamnei învățătoare în care sunt însemnările profesorilor clasei atât privind activitățile școlare cât și comportamentul tuturor elevilor clasei și este folosit în cadrul consultațiilor cu părinții;
- punctul de vedere al profesorilor clasei: prof. Religie, prof. de educație fizică, prof. de lb. engleză și membru al Consiliului de Administrație.

4.3.12 Reclamata consideră că problemele cu care se confruntă elevul, familia acestuia ar fi mai ușor de rezolvat dacă familia ar înțelege că diagnosticul nu este o scuză pentru anumite comportamente și nu ar denigra continuu școala în fața elevului. Un copil cu ADHD poate fi impulsiv, necugetat, dar la final îi pare sincer rău.

4.4.1. Din punctul de vedere înaintat de către doamna profesoară de educație fizică în anul școlar 2012-2013 la Școala Gimnazială "Șerban Vodă" reiese că elevul era într-o permanentă stare de agitație, atrăgând atenția celor din jur și perturbând desfășurarea activității, avea manifestări violente, atât verbale cât și fizice față de majoritatea colegilor de clasă.

4.5.1. Din punctul de vedere înaintat de către doamna profesoară de limba engleză în anul școlar 2012-2013 la Școala Gimnazială "Șerban Vodă" reiese că elevul avea ieșiri total neadecvate mediului școlar, ieșea din bancă în timpul orei ca să-și agreseze colegii atât verbal cât și fizic., Îl scuipa și le arunca lucrurile de pe bancă. Toate aceste lucruri se întâmplau în cele câteva momente în care scria la tablă sau verifica alți elevi. Au existat momente când a trebuit să întrerupă ora pentru a-l liniștii, momente în care a mărturisit că îi este dor de mama lui, că bunicul este bolna și tatăl lipsește destul de mult de acasă, iar bunica îl bate dacă află că nu a fost cuminte la școală. d fiecare dată când se întâmpla să-i acorde atenție numai lui și era lasat să spună ce avea pe suflet se putea observa o schimbare în bine.. Lăsa impresia că își dorește foarte tare să vorbească cu cineva care să se ocupe numai de el, fapt pentru care a considerat că este potrivit să meargă la ore de consiliere, în școală. Existau conflicte între D., și elevii de la alte clase. Foarte mulți părinți se plâneau doamnelor învățătoare că elevul D., de la o altă clasă le agresează copiii.

4.6.1. Prin punctul de vedere exprimat de către unul din membrii Consiliului de Administrație din școală se susține că a aflat despre cazul elevului D., din lectura reclamațiilor făcute de bunica acestuia , ulterior din întâlnirile directe.Ceea ce a atras atenția în relația cu bunica a fost imposibilitatea comunicării. În activitatea de diriginte a avut cazuri de copii diagnosticați cu ADHA, iar evoluția pozitivă a acestora a fost determinată de relația bună pe care a avut-o cu părinții. În cazul lui D., problemele nu pot fi depășite din pricina faptului că bunica și tatăl nu acceptă că ele există. Exemplu: furtul paletii de tenis de masă. Cu toate că incidentul a fost înregistrat pe camerele de supraveghere de pe hol, bunica a refuzat să accepte realitatea. Consideră că în lipsa unei relații bazate pe încredere în școală și părinți nu poate exista succes în actul de educație.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Consiliul reține tratamentul diferențiat aplicat minorului diagnosticat cu sindromul ADHD, de către doamna învățătoare și doamna director.

5.2. În drept, analizând faptele reținute în petiție, **Colegiul Director** se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă.

5.3. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.**

5.4. Reținând, în coroborare cu aceste aspecte, definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, *"prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare*

sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”, Colegiul Director reține că pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind faptă de discriminare, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

a) Existența unui tratament diferențiat aplicat în situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile.

b) Existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu modificările ulterioare.

c) Tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

d) Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop să nu fie adecvate și necesare.

5.5. Raportat la speță, Colegiul analizează dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art.2 alin.1, respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată și care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament.

5.6. Oricare din aceste criterii circumstanțiate la situația particulară a persoanei care se consideră discriminată, trebuie să fi constituit elementul determinant în aplicarea tratamentului diferit în speță. Or, condiția criteriului (ADHD) ca motiv determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca element care este concretizat, materializat și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

5.7. Petenta reclamă faptul că nepotului său elev la Școala Gimnazială “Șerban Vodă” în clasa a III-a i-a fost aplicat un tratament diferențiat din cauza sindromului ADHD, de către doamna învățătoare și doamna director. Mai mult, susține că nepotul său este de cele mai multe ori acuzat pe nedrept și se exagerază vina. Pe timpul pauzelor, dintre orele de curs, elevii clasei a III-a B, din care face parte și minorul, sunt lăsați singuri și nesupravegheați.

5.8. Din documentele aflate la dosar Colegiul director reține faptul că nu forma de ADHD a stat la baza scăderii notei la purtare cu suficient „S” a elevului. Așa cum reiese din susținerile părților reclamate, motivul pentru care în semestrul I, eleva K. I. D. s-a transferat la clasa a III-C a fost că îi era teamă de comportamentul colegului de clasă D.C.M., deoarece îi lua ghiozdanul și îi ascundea spray-ul necesar în cazul în care ar fi avut o criză (aceasta suferind de astm bronșic). În semestrul al II-lea a furat telefonul unui elev de la clasa a III-a A. Pentru că a fost chemată poliția, după ce susținuse că nu știa nimic despre telefon, a recunoscut, spunând că l-a găsit în fața blocului. O altă situație a fost aceea când a urinat pe haina unui coleg (Ch. A.). Un alt incident fiind cel cu furtul unei palete de tenis de masă și alte situații care sunt consemnate în caietul de observații. Din documentele depuse la dosar reiese faptul că atâta timp cât s-a depus toate eforturile posibile pentru îndreptarea comportamentului minorului nu poate fi vorba de discriminare sau marginalizare. Elevului i-a fost apreciat comportamentul pozitiv și niciodată

nu i s-a cerut , nici nu i s-a sugerat că ar trebui să fie mutat din școală, cu atât mai mult cu cât școala a întreprins măsurile necesare pentru a adapta solicitarea petentei. Doamna învățătoare a urmat cursuri pentru a învăța cum să acționeze pentru a salva acest caz. De asemenea din susțineri reiese că nu este primul elev cu DHD, au fost alți doi elevi într-o altă, care acum sunt elevi în clasa a V-a și cărora nu le-a fost scăzută media la purtare. Colegiul director opinează că lipsa unei relații bazate pe încredere între școală și părinți este constructivă și benefică actului de educație.

Totodată, Consiliul de Administrație al Școlii în urma mai multor plângeri venite din partea părinților altor elevi cu privire la comportamentul elevului a dus la acordarea elevului a calificativului „suficient” la purtare. Această măsură a fost luată și în cazul comportamentului altor elevi.

5.9. Potrivit principiului inversării sarcinii probei, revine reclamantului sarcina de a stabili, în fața instanței naționale, o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe pe baza unuia dintre criteriile interzise. Potrivit art. 2 alin. 3 *„Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile Aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin (1), față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practice sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de ațingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare.* Colegiul director reține că măsura aplicată prin scăderea notei la purtare a elevului constă în mai multe abateri disciplinare săvârșite de către acesta (furtul unei palete de ping pong, furtul și distrugerea unui flipchart, furtul unui telefon mobil, furtul unei sume de bani, lovirea violentă a unui copil foarte bolnav, în ora de sport a fost surprins când a urinat pe haina unui coleg, transferarea unei colege care suferă de astm bronșic pentru că D îi lua spray-ul din ghiozdan și îl ascundea, violențe repetate etc.), toate acestea au dus la acordarea elevului a calificativului suficient/S. Colegiul director este de opinie că atât conducerea școlii cât și doamna învățătoare au depus toate diligențele în vederea integrării elevului în colectivul clasei și al școlii. Astfel, doamna învățătoare a parcurs cursul ADHD acceptă-mă, înțelege-mă, învață-mă organizat de MECTS, având ca scop integrarea elevului și corectarea comportamentului agresiv, împreună cu doamna directoare au reușit determinarea tatălui de a veni la școală încercând să-l convingă că D are nevoie de un tratament multimodal: psihoeducație, suport familial, strategii de reacomodare la școlară, lucrul individual cu copil și medicație. În cadrul școlii funcționează un cabinet de consiliere psihopedagogică, suportul familial urma să fie oferit de tata și de bunici care au aprobat Aparent acest lucru. Pentru lucrul individual cu copilul a fost recomandat un profesor de sprijin pentru anul școlar 2012-2013 nu au depus documentelor necesare pentru a beneficia de profesor de sprijin, beneficiind de acesta abia în anul școlar 2013-2014. Au fost stabilite strategii de reacomodare la școală, a recomandat consiliere în școală de unde a fost îndrumat spre Centrul de Educație Emoțională și Comportamentală pentru Copii, proiect al Salvați Copiii, România. Începând din acest an (2013-2014) elevul beneficiază de profesor de sprijin, dar nu participă la toate ședințele. De asemenea, din documentele existente în dosar reiese faptul că au mai fost elevi cu ADHD care nu au avut niciodată nota scăzută la purtare, tocmai pentru că au fost depuse eforturi atât de școală cât și de familiile acestora.

5.10. Adaptarea normelor privind sarcina probei se impune de îndată ce există o prezumție de discriminare. În cazul în care reclamantul ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe împotriva sa, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină pârâtului din acțiunea principală, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, pârâtul menționat ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe unul din motivele interzise.

5.11. Din analiza probatoriului depus în anexă și a raportului de activitate încheiat de către echipa de investigații a Consiliului, rezultă faptul că acordarea elevului a calificativului „suficient” la purtare a fost generată de comportamentul și limbajul agresiv al acestuia față de colegii de clasă, dar și față de elevii celorlalte clase, deteriorarea mobilierului școlar (masa de pingpong, jaluzele, plintă), deranjarea orelor de curs, gesturi jignitoare, umilitoare la adresa colegilor (scuipat, urinat pe haina, țipat la ureche, etc.) și nicidecum sindromul de ADHD de care suferă elevul.

Pe de altă parte, Colegiul director are în vedere starea emoțională a unui copil în vârstă de 9 ani (la data comunicării petiției), deoarece astfel de situații pot avea consecințe asupra dezvoltării acestora. Este absolut necesar ca minorul să nu simtă respingerea ori marginalizarea celor din jur, în special al cadrului didactic și colegilor de clasă, având în vedere că relația dintre profesor și elev trebuie să fie una apropiată și deschisă. În cauza dedusă soluționării trebuie să luăm act de faptul că educația reprezintă unul din elementele fundamentale ale unei societăți democratice, având în vedere și faptul că aceasta trebuie să urmărească deplină dezvoltare a personalității umane cât și întărirea respectului, a înțelegerii, a toleranței, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

5.12. Analizând înscrisurile dosarului, Colegiul director opinează că probele existente nu sunt de natură a indica prezumția de săvârșire a unei fapte de discriminare pe baza criteriului tulburării de tip ADHD. O atare prezumție ar fi trebuit să indice existența unei legături de cauzalitate directă sau indirectă între criteriul tulburării de tip ADHD și acordarea elevului a calificativului „suficient” la purtare. Or, probele existente la dosar nu sunt de natură a indica un asemenea raport de cauzalitate.

5.13. Colegiul director decide că aspectele invocate în cauză nu constituie fapte de discriminare în sensul art.2 alin.(1) din O.G. 137/2000 republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu reprezintă fapte de discriminare potrivit art. 2 alin.1 din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;

2. Clasarea petiției;

3. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Redactat și motivat de S.C.S. și V.F.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2000 a contenciosului administrativ,** constituie de drept titlu executoriu.